

[Ole Espersen]

tisere, men Justitsministeriets oplysningsvirksomhed, f.eks. vedrørende udlændingelovens § 17 om flytningenes mulighed for at vende hjem og undersøge, om forholdene var ændret i deres lande, var altså udtryk for misinformation til skade for mange, mange udlændinge, der troede, at det havde de ikke lov til. Ministeriet er på en eller anden måde part i noget, der har med menneskerettigheder at gøre. Jeg synes, det har givet sig udslag i forskellige uheldige ting, og derfor mener jeg også, at vi skal drøfte i udvalget, hvordan denne oplysningsvirksomhed skal tilrettelægges. Det er jo ikke noget, ministerier normalt har særlig erfaring i, og det kunne jo også tale for, at det måske blev lagt et andet sted.

Så glemte jeg før i forbindelse med min omtale af ombudsmandssagen at rose Justitsministeriets Lovafdeling, fordi man stod fast på det, man mente var rigtigt. Det har nu vist sig at være uomtvisteligt rigtigt efter ombudsmandens meget grundige gennemgang af den fortolkningsmetode, man i øvrigt anvendte i ministeriet. Jeg håber, det er et tegn på, at lovafdelingen er ved at genvinde sit tidligere renommé; jeg synes i hvert fald, at der er grund til at rose afdelingen i dette tilfælde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 216:

Forslag til lov om afholdelse af vejledende folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik.
Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 31/1 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Engell):

Fremskridtspartiets forslag går ud på, at der samtidig med den planlagte folkeafstemning om EF-unionen skal afholdes en vejledende folkeafstemning, hvor vælgerne skal have lejlighed til at tage stilling til udformningen af den fremtidige udlændingepolitik.

Nu er forslag om folkeafstemninger på udlændingeområdet jo ikke noget nyt fra Fremskridtspartiets side, men som bekendt har ingen af de tidligere forslag vundet tilslutning her i Tinget. Jeg vil også straks sige, at afstemningstemaerne, som de er formuleret i forslaget, efter min opfattelse ikke er egnede til en folkeafstemning. De er både unuancerede og for en dels vedkommende også uigennemførlige, og de kan ikke udmøntes i praktisk lovgivning i den foreliggende form.

Jeg vil godt nævne et eksempel på dette: Hvis man f.eks. ser på spørgsmålet om en op- hævelse af retskravet for familiesammenføring for så vidt angår EF-statsborgere, vil det ganske enkelt være i strid med EF-retten. Som et andet eksempel kan jeg nævne det spørgsmål, man lægger op til ved at spørge, om udenlandske statsborgere, der er straffet her i landet, kan opnå dansk statsborgerskab. Som spørgsmålet er formuleret, vil også parkeringsforseelser frembyde en hindring for, at ansøgeren nogen sinde kan blive dansk statsborger, og det kan jeg næppe tro er Fremskridtspartiets opfattelse. Det svarer i hvert fald ikke til, hvad man tidligere har givet udtryk for, når der har været drøftelser om det spørgsmål.

Hertil kommer, at udlændingelovgivningen ikke er et område, som efter regeringens opfattelse egner sig til en folkeafstemning på baggrund af så firkantede afstemningstemaer som dem, Fremskridtspartiet har opstillet i forslaget. Dertil er området jo uægtelig for mangesidigt.

I øvrigt har vi jo her i landet et repræsentativt demokrati. Der afholdes ikke helt sjældent folketingsvalg, hvor vælgerne udpeger medlemmerne af Folketinget ud fra en vurdering af de pågældendes politiske synspunkter og holdninger på en række forskellige områder. Og skulle der opstå en situation, hvor befolkningens retsopfattelse på afgørende punkter afviger fra Folketingets, har vælgerne mulig-

[Justitsministeren]

hed for at råde bod på det og skabe et andet flertal i Folketinget via et valg. Det er nu engang den måde, vort folkestyre fungerer på.

Jeg vil også godt understrege, som jeg har gjort det ved utallige lejligheder under de seneste mange debatter om udlændingepolitiske spørgsmål, at jeg er enig i, at der er behov for ændringer af udlændingelovgivningen. Det behøver jeg ikke at gentage, jeg kan blot henvise til det debatoplæg, vi udarbejdede i 1991, og til de synspunkter, der er fremkommet i forbindelse med debatterne her i Folketinget. Og jeg vil også gentage, hvad jeg har sagt tidligere: at i overensstemmelse med den dagsorden, som Folketinget vedtog sidste år, forventer regeringen at fremsætte et lovforslag inden udgangen af marts måned.

Samlet må jeg sige, at selv om Fremskridtspartiet med dette forslag nu har forsøgt sig i en, skal jeg kalde det lidt mere raffineret model end de tidligere forslag, vil vi ikke kunne give vores tilslutning til det. Vi mener grundlæggende og principielt ikke, at udlændingelovgivningen skal gøres til genstand for en folkeafstemning.

Dorte Bennedsen (S):

Ved de efterhånden utallige tidligere lejligheder med et lignende forslag fra Fremskridtspartiet er det fra alle partier blevet fremhævet, at afstemningstemaet var uklart. Det har man øjensynlig forsøgt at råde lidt bod på ved at detaljere spørgsmålene ved en eventuel folkeafstemning.

Resultatet, som det foreligger her, viser kun, hvor håbløst forslaget er. Skal en overtrædelse af færdselsloven føre til, at man aldrig kan blive dansk statsborger? Skal vi for nogle mennesker i vores land indføre et særligt straffesystem, der medfører, at de aldrig nogen sinde kan udstå deres straf?

Skal udlændingeloven ændres, skal det ske som følge af grundige drøftelser her i Tinget og ikke ved at sende totalt unuancerede spørgsmål ud til en folkeafstemning. Jeg kan derfor tilslutte mig stort set alt, hvad justitsministeren sagde vedrørende dette punkt. Socialdemokratiet er imod dette forslag, som vi var det de 2-3-4 forrige gange, og vi vil også være det fremover.

Helge Adam Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti er enig med Fremskridtspartiet i, at der er et stort behov for ændringer og stramninger i udlændingeloven – for at sige det lige ud.

Derfor er vi også meget tilfredse med – som ministeren orienterede om – den store debat, vi havde i december måned på baggrund af et digert værk, en redegørelse om udlændingepolitikken. Der skal ikke herske tvivl om, at vi er tilfredse med, at der i øjeblikket arbejdes aktivt på at udforme et lovforslag om ændringer og stramninger, som vil fremkomme i løbet af en måneds tid.

Vi kan ikke støtte det foreliggende lovforslag om en folkeafstemning. Noget af det, jeg siger nu, bliver en gentagelse af, hvad ministeren og Socialdemokratiets ordfører har fremført, men vi mener generelt ikke, at temaerne er egnede til en folkeafstemning; de er ikke nuancerede nok, nogle af dem er i strid med internationale aftaler, og det kan være utrolig svært at udmønte et ja eller et nej til de enkelte temaer i en praktisk lovgivning.

Ministeren nævnte det med retskravet. Det andet, som den tidligere ordfører var inde på, var, om det virkelig kan være rigtigt, at man skal svare ja eller nej til, om man kan blive dansk statsborger, afhængigt af om man har overtrådt loven.

Jeg ville selv finde det urimeligt, hvis jeg af en eller anden grund rejste til Norge, hvor jeg så boede i 10 eller 12 år, opfyldte alle bestemmelser, betalte min skat, men på et eller andet tidspunkt var kommet til at overtræde – ikke færdselsloven, det kunne jeg selvfølgelig ikke drømme om – men måske havde jeg parkeret forkert eller var kommet til at køre uden cykellygte, fordi den var gået i stykker, mens jeg kørte, og jeg havde så fortsat min cykelkørsel, skulle jeg så virkelig ikke kunne blive norsk statsborger? Det ville jeg finde urimeligt i Norge, og lige så urimeligt ville jeg finde det, hvis vi havde en sådan regel her.

Derfor mener jeg ikke, at man bare kan sige ja eller nej til det. Der må differentieres langt mere. Der burde vel i virkeligheden være 10 eller 15 forskellige muligheder for at sige: Hvor var det, grænsen skulle være? Jeg er selvfølgelig enig i, at hvis man har begået en grov forbrydelse, skal man ikke kunne blive statsborger i Danmark. Men at køre uden cykellygte eller at køre 118 km på motorvej eller at par-

[Helge Adam Møller]

kere forkert, det mener jeg ikke er nok til at forhindre det, hvis man ellers har ført en delfri tilværelse.

Det sidste og vel mest afgørende er, at udlændingeloven jo er kompliceret, meget kompliceret. Der er mange nuancer, der er mange facetter, og det kan nok ikke være anderledes. Derfor mener jeg ikke, det er muligt at sende den ud til en folkeafstemning, hvor man prøver at gå ind på disse nuancer, således at Folketinget bagefter kan vedtage en udlændingelov, som er i overensstemmelse med det, befolkningen mener.

Jeg mener derfor, at den eneste rigtige måde – og den vil jeg godt anbefale, for den vil Det Konservative Folkeparti følge – er, at dette spørgsmål i kommende valgkampe selvfølgelig bliver et tema på linje med alle andre. Vi vil klart og tydeligt, dels ved at fremsætte et lovforslag om 1 måned og så i en kommende valgkamp, når den måtte komme om 1½ eller 2½ år, lade dette være et afgørende tema, hvor vi vil redegøre for, hvad vores holdninger er til udlændingelovgivningen, og hvor vi mener den burde ændres og strammes, og så lade befolkningen tage stilling til dette ved valget sammen med alle de andre vigtige politiske spørgsmål, som ethvert folketingsvalg handler om.

Derfor må vi afvise dette forslag.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Udlændingepolitikken er fremdeles et af de områder, der interesserer meget i den offentlige debat. I Venstre deltager vi gerne i denne debat, men som jeg gang på gang har fremhævet her fra Folketingets talerstol, er vi i Venstre modstandere af de lette synspunkter og de lette løsninger. Vi mener, at debatten om udlændingepolitikken skal bygge på saglige oplysninger og omfatte alle elementer i en samlet udlændingepolitik.

Vi har også i Venstre ved en tidligere lejlighed – nemlig under debatten om Fremskridtspartiets beslutningsforslag om direkte demokrati – udtalt os positivt over for initiativer, der kan styrke den folkelige debat og befolkningens indflydelse på de afgørelser, der træffes i de kommunale råd og i Folketinget.

Det er der for så vidt intet nyt i, al den stund folkeafstemningsinstituttet findes i grundloven, men sjældent anvendes, fordi vi jo har et

repræsentativt demokrati. Det betyder for mig, at vi folketingsmedlemmer må have mod til at træffe de fornødne afgørelser her i Folketinget uden at vaske ansvaret af på vælgerne i tide og utide.

Vi er som sagt åbne over for folkeafstemninger, men forudsætningen må være, at det er muligt at formulere saglige afstemningstemaer, som der kan svares sagligt på, og som kan give lovgiver en ledetråd. Disse betingelser finder vi ikke at Fremskridtspartiets lovforslag opfylder.

Der rejses spørgsmål om udenlandske statsborgeres valgret og valgbarhed. Jamen intentionerne i EF-Traktaten er netop det modsatte, at vi gensidig giver hinanden valgret til kommunale råd – og det samme gælder de nordiske regler – uafhængigt af statsborgerskab.

Det er derfor at føre vælgerne bag lyset at stille dette spørgsmål, og jeg går ud fra, at det så også er meningen, at man vil fratage danskere i udlandet den samme ret.

Der stilles f.eks. spørgsmål om, hvorvidt der skal være retskrav til familiesammenføring. Jamen det er jo ikke nok at svare ja eller nej. Der skal tages stilling til, hvilke betingelser der bør stilles, og Venstre mener, at det er det, diskussionen skal dreje sig om. Vi mener også, at retskravet skal ophæves, men vi må have en diskussion om, hvilke betingelser der skal stilles, for vi kan ikke ophæve retskravet ubetinget. Det ville være i strid med vore internationale forpligtelser over for flygtninge.

Jeg mener, det er sådanne spørgsmål, der er med til at fremme overfladiskheden i den folkelige debat, og det tager Venstre afstand fra.

Så er der spørgsmålet om straffe. Det er igen et eksempel på, lad mig kalde det en umoralsk forenkling, som Fremskridtspartiet her lægger for dagen. Det er sådan, at dansk strafferet på alle måder bygger på den konkrete og nuancerede strafudmåling. Det er ganske enkelt for billigt at sætte butikstyven og drabsmanden i samme båd. I Venstre vil vi ikke deltage i den form for debat.

Som min personlige slutbemærkning og som den, der har rejst land og rige rundt for at oplyse om alle de problemer, der er i udlændingepolitikken, vil jeg gerne sige til Fremskridtspartiet, at hvis Fremskridtspartiet ikke snart vil være med til at diskutere på et mere nuanceret grundlag, så vil det altså være meget vanskeligt

[Birthe Rønn Hornbech]

overhovedet at få en konstruktiv dialog med Fremskridtspartiet. Jeg skal være den første til at beklage meget, at det er sådan, men det er, som om Fremskridtspartiet er mere interesseret i markeringer end i politiske resultater.

Med disse bemærkninger skal jeg meddele, at Venstre stemmer imod lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Til det sidste, fru Birthe Rønn Hornbech var inde på, skal jeg sige, at vi også er meget åbne over for at få en nuanceret debat, det ser vi meget gerne. Vi ser gerne, at dette spørgsmål bliver debatteret på alle mulige måder. Jo mere debat des bedre.

Jeg synes på nuværende tidspunkt, at det er ret væsentligt at anføre i debatten, at Berlingske Tidende søndag den 27. oktober 1991 havde en helsidesartikel, hvor hr. Gammelgaard fra De Konservative, hr. Ivar Hansen fra Venstre, hr. Holger K. Nielsen fra SF, hr. Niels Helveg Petersen fra De Radikale og hr. Kofod-Svendens fra Kristeligt Folkeparti alle siger ja til, at vi skal have flere folkeafstemninger. Der står i indledningen til artiklen: »I dag starter Niels Helveg Petersens grundlovsseminar på Hindsgavl. Holdningerne til en grundlovsændring er på forhånd stærkt delte, men politikerne synes enige om, at danskerne skal til flere folkeafstemninger.«

Jeg mener, det er væsentligt at have denne artikel med i bagehovedet, når vi fortsætter debatten.

Ebba Strange (SF):

Så vil jeg tage udgangspunkt i, at min parti-formand også var med i den række af partiformænd, der mente, at vi skulle have flere folkeafstemninger i Danmark. Det er muligt, at vi skal det. Jeg vil naturligvis ikke afvise det her, for det drøftes internt i partierne, det drøftes på seminarer. Og den drøftelse har så mange nuancer, at vi indtil videre må sige, at vi har den retstilstand, vi har. Vi har grundlovens bestemmelser om folkeafstemninger, og vi har muligheden for, at Folketinget i hvert enkelt tilfælde beslutter, at her er en sag, der egner sig til at blive sendt ud til en vejledende folkeafstemning. Jeg vil henholde mig til det sidste.

Vi har det sådan i SF, at selv om vi godt kunne overveje flere folkeafstemninger, er der

nogle områder, som vi mener ikke egner sig til folkeafstemninger. Udlændingeloven er præcis et af de områder. Som andre ordførere har været inde på, er der en række af de spørgsmål, som Fremskridtspartiet her foreslår der skal være folkeafstemning om, som er direkte knyttet til internationale menneskerettighedskonventioner, og som vi just har haft et flertal for skal have retsgyldighed i Danmark. Derfor mener vi, det ville være helt forkert, hvis en vejledende folkeafstemning skulle resultere i et ja til f.eks. spørgsmål 1. Hvad så? Har vi så meldt os ud af den EF-konvention, som vi selv har indgået, om, at EF-borgere skal have ret til at stemme ved kommunalvalg? Det vil vi ikke være med til at lægge ud til folkeafstemning.

I det hele taget finder vi, at der er nogle områder, der ikke er egnet, nemlig områder, som drejer sig om mindretalsgruppers og enkeltpersoners retssikkerhed og beskyttelse. Her mener vi, det er Folketinget, der har ansvaret for, at mindretalsgrupper og enkeltpersoner kan opnå maksimal retsbeskyttelse. Derfor har vi hidtil, og vil også gøre det i dag, afvist folkeafstemning på udlændingepolitikken.

Må jeg til slut tilføje – jeg ved jo ikke, hvad resultatet af en sådan folkeafstemning ville blive – men jeg ved, at hvis man ikke kan vælge den nemme løsning, og det kan vi ikke, for der er et markant flertal imod Fremskridtspartiets forslag, så er der ikke anden vej at gå end at blive ved med det, som nogle af os har måttet gøre i 20, 30, 40 år, nemlig at bruge vores ben, vores stemmer, vores arme, og hvad har vi, dels til at prøve at overbevise den danske befolkning om, at vi har ret, og dels til at prøve at overbevise vore kolleger herinde i Folketinget om, at vi har ret. Sådan er den politiske virkelighed i et repræsentativt demokrati. Det må vi leve med, og det er vi nogle der lever rigtig godt med.

Arne Melchior (CD):

CD afviser fuldtønt det foreliggende forslag. Jeg skal til denne meddelelse knytte et par små bemærkninger.

Der er et par punkter i bemærkningerne til lovforslaget, som jeg vil tillade mig at bestride. Der står minsandten, at forslagsstillernes saglige synspunkter og argumentation er kendt. Det mener jeg er en påstand uden hold i virkeligheden. Jeg kender ikke nogen saglige synspunk-

[Arne Melchior]

ter, Fremskridtspartiet fremfører i den sammenhæng. Jeg kender mange synspunkter, men at betegne dem som saglige er efter min mening en forkert påstand.

Det er også galt at påstå, at befolkningen mangler indflydelse på lovgivningen. Vi har meget jævnlige folketingsvalg i dette land. Det synspunkt, Fremskridtspartiet står for også med hensyn til dette forslag, har altså opnået størrelsesordenen 7 pct. af stemmerne. Og det er da meget agtværdigt, for CD ligger under det. Men hele resten af Folketinget, altså de 93 komma et eller andet pct. er valgt på andre præmisser. Men at befolkningen ikke skulle have bestemt, hvem der sidder her, og være bekendt med, hvorfor vi sidder her, hvorfor man har stemt, som man har gjort, det vil jeg bestride.

Jeg vil også henvise til, at § 1, stk. 2, opregner 5 mulige spørgsmål. Fru Birthe Rønn Hornbech beskæftigede sig især med pkt. 1 og pkt. 2 og kommenterede, hvorfor der ikke kan stilles spørgsmål på den måde, som er foreslået. Jeg skal blot nævne, at der i det tredje spørgsmål tales om at begrænse spontanflytningens modtagelse mest muligt – skal man stemme ja eller nej til det? Og så er det op til hver enkelt selv at afgøre, hvad »mest muligt« er. Det giver overhovedet ingen mening. Det lægger ikke op til debat, som hr. Tom Behnke var oppe at sige i sin korte bemærkning.

Og i pkt. 4, hvor der står: »... udenlandske statsborgere, der er straffet her i landet ...«. Ikke hvad de er straffet for og ikke straffens størrelse, omfang, årsag. Fuldstændig meningsløse spørgsmål.

Jeg vil gerne til fru Birthe Rønn Hornbech og andre, der er blevet citeret heroppefra – hr. Tom Behnke, som går meget ind for folkeafstemninger – sige, at det har vi nu hørt på i nogle år, og det er også meget spændende; det kan da også være, at der bliver mulighed derfor, når vi får en ny grundlov – det ligger nok mange år frem i tiden – men de pågældende med fru Birthe Rønn Hornbech i spidsen skylder os snart at give ikke ét, men to eller tre eksempler på, hvor et spørgsmål egner sig til folkeafstemning, hvor formuleringen af spørgsmålet kan laves entydigt nok, så det giver mening.

Endelig skal jeg sige til hr. Helge Adam Møller, som i dag sagde, ligesom han sagde i

går, at når der igen bliver folketingsvalg i Danmark – jeg er enig med hr. Helge Adam Møller i vurderingen af, at det nok varer et par år – så vil hr. Helge Adam Møller og hans parti gøre dette partis stilling til udlændingeloven, til udlændinge- og flygtningespørgsmål og lignende stærkt gældende i valgkampen.

Jeg må altså minde hr. Helge Adam Møller om, at de to sidste udlændingelove, vi har fået i dette land, daterer sig til 1983 og 1986. I begge disse år havde Danmark en konservativ justitsminister og en konservativ statsminister, altså fra samme parti som hr. Helge Adam Møller. Jeg kan derfor tillade mig at påstå – uden at have slået det efter – at hr. Helge Adam Møller og hans partifæller har stemt for udlændingeloven af 1983 og 1986. Hverken hr. Helge Adam Møller, hans gruppe eller hans justitsminister har siden 1986 fremsat forslag til ændringer her i Folketinget. Så hr. Helge Adam Møller skal ikke stå her og lade, som om han ikke er medindehaver af det fulde, det totale ansvar for de retsregler, vi har, og for den administration, disse retsregler er underlagt.

Derfor skal hr. Helge Adam Møller ikke slå sig for brystet og gøre sig til helt af en udlændingelov, som han ikke har forelagt, som han ikke har foreslået på nogen måde, i forhold til de love – og nu altså den sidstgældende fra 1986 – som hr. Helge Adam Møller og hans parti har stemt for. Derfor vil jeg betegne det som tom bragesnak at stille sig op og sige: Vi skal nok til den tid fortælle, hvad vi mener. Hr. Helge Adam Møller har haft masser af år til at gøre det, hvis han havde haft lyst, evne og andre former for muligheder for det.

Elisabeth Arnold (RV):

Det bliver efterhånden svært at variere afslaget, men heller ikke Det Radikale Venstre kan støtte forslaget om afholdelse af vejledende folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik.

Jeg skal ikke gentage de mange argumenter, der er fremført fra andre udmærkede ordførere før mig. Men jeg vil sige én ting, nemlig at jeg synes, Fremskridtspartiet skylder at svare os på følgende: Hvis et sådant forslag om afholdelse af vejledende folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik blev vedtaget, hvilke internationale organisationer skal Danmark så melde sig ud af? Hvilke konventioner skal vi så

[Elisabeth Arnold]

meddele at vi ikke længere kan overholde? Hvilke forpligtelser skal vi dermed meddele vor omverden at vi ikke længere kan opfylde?

Der må jo være nogle konsekvenser af en sådan folkeafstemning, hvis forslaget fik flertal. Jeg synes egentlig, Fremskridtspartiet skylder dette Ting at forklare tydeligt, hvad det rent faktisk ville få af konsekvenser, hvis et sådant forslag blev vedtaget ved en folkeafstemning.

Kofod-Svendsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti afviser også dette forslag. Der er kommet mange gode argumenter fra de foregående ordførere for at afvise det.

Jeg blev nævnt som en af dem, der er tilhænger af, at vi brugte muligheden for folkeafstemning mere. Det vedkender jeg mig, forudsat at man vælger det rigtige emne.

Vi skal have en folkeafstemning den 2. juni. Det er godt valgt, det er et væsentligt emne, som egner sig til en folkeafstemning. Og hvis jeg skal komme med et par andre forslag: Vi skal om få år tage stilling til, om vi skal gå over i ØMU's tredje fase. Det mener jeg også vil være et godt tema for en folkeafstemning. Vi ved også, at vi skal vurdere, skal vi kalde det Europas hele sikkerhedspolitiske løsning; der er i unionstraktaten lagt op til, at det skal vi gøre om en 3-4 år, helt præcist 4 år. Dér kommer der til at foregå nogle forhandlinger, som meget overordnet vil fastsætte, hvilken placering Danmark skal have i det nye Europa, hele den europæiske placering. Det synes jeg også ville være et godt tema for en folkeafstemning.

Men det, der lægges op til her, synes jeg ikke at man på nogen måde har argumenteret sagligt for. Det hedder ellers i bemærkningerne, at forslagsstillernes saglige synspunkter og argumentation er kendt. Jeg ved ikke, hvem der kender de saglige synspunkter. Jeg synes ikke, jeg har mødt noget sagligt argument, så jeg kan ganske enkelt ikke skrive under på den formulering.

Også når man spørger: »Bør Danmarks forpligtelser til at modtage spontanflygtninge begrænses mest muligt?« Hvis man nu forestiller sig, at der blev flertal for et ja, skulle vi så modtage 3.000? Eller 4.000? Vi skal jo gå ud fra, at vi skal overholde vore internationale forpligtelser. Da vi for kort tid siden behandlede det forrige lovforslag om, at Den Europæiske Menneskerettighedskonvention skulle inkor-

poreres i dansk lov, var der også tilslutning fra Fremskridtspartiets side, sådan hørte jeg det i hvert fald. Jeg går ud fra, at det, vi inkorporerer, skal vi også følge, men det får borgerne ikke oplysning om i det lovforslag, der er redegjort for her. Så jeg synes, det er umuligt at tage stilling.

Andre har også været inde på punkterne i § 1, stk. 2. Det er med til at dokumentere, at dette forslag slet ikke egner sig til at komme ud til en folkeafstemning. Jeg tror, det måske oven i købet ville skabe en hetzstemning.

Jeg tror i hvert fald ikke, vi ville få en god lov på baggrund af det, der her er fremlagt. Og vi må derfor af saglige, indholdsmæssige grunde afvise det fremsatte lovforslag.

Det betyder ikke, at vi ikke mener, at man kan bruge folkeafstemning som et væsentligt instrument, og jeg har også peget på konkrete eksempler, hvor det naturligt kunne anvendes.

Tom Behnke (FP):

Lad mig indledningsvis til alle ordførere sige, at jeg synes ikke, vi på nuværende tidspunkt nødvendigvis skal lægge os et hundrede procent fast på den formulering, der er brugt i de spørgsmål, vi har skitseret.

Fru Dorte Bennedsen var inde på, at da vi tidligere fremsatte et sådant forslag, kritiserede Folketinget, at det ikke var konkret nok. Nu er det for konkret. Vi kan jo blive ved i det uendelige, hvis man skal høre efter de argumenter, der kommer fra de øvrige politikere.

Jeg synes, det er ret væsentligt, at vi i stedet sammen finder ud af, hvordan de spørgsmål så skal formuleres. Det kunne man passende gøre under udvalgsarbejdet, finde frem til den formulering, som vi alle sammen kan blive enige om. Men det vil man ikke, for man ønsker ikke, at befolkningen skal høres.

Det punkt, man har debatteret mest, er spørgsmålet om, hvorvidt straffede personer skal kunne opnå statsborgerskab. Men det udkast til formulering kan meget nemt ændres. I Fremskridtspartiet er vi enige i, at der naturligvis skal være en vis form for grænse, at det ikke er enhver lovovertrædelse, der skal bevirke, at man mister muligheden for at få dansk statsborgerskab.

Justitsministeren oplyste, at Fremskridtspartiet ikke tidligere har fået medhold i vores forslag om, at dette skal ud til folkeafstemning.

[Tom Behnke]

Men specielt på baggrund af sommerens debat, hvor utrolig mange ledende politikere har været ude og sige, at nu skal vi have nogle folkeafstemninger, så mente vi, at jorden var ved at være gødet.

Vi har foreslået folkeafstemninger på andre områder i denne samling, men hver gang siger de samme politikere, som ønsker flere folkeafstemninger: Nej, vi skal ikke have en folkeafstemning på lige nøjagtig det område.

Det er jo nemt at gå til medierne og sige, at nu skal vi have flere folkeafstemninger, for befolkningen skal høres. Men hver gang der kommer et forslag, siger man: Nej, ikke lige det emne dér. Så lad os høre, hvad det er, man vil have ud til folkeafstemning.

Ministeren siger også, at vi har folketingsvalg. Det er fuldstændig korrekt, men enhver ved jo, at specielt de sidste to valgkampe har været meget korte og meget hektiske. Kan man nå at belyse alle politiske emner i løbet af en valgkamp? Det kan man ikke. Kan vælgerne stemme på et parti, hvor vælgerne får indfriet samtlige deres ønsker til, hvordan Danmark skal se ud? Nej, det kan vælgerne ikke. Derfor er der en række ting, som vælgerne må give afkald på, når de stemmer på et bestemt parti. De må sige: O.k., på grund af det og det stemmer vi for det parti, og vi må så erkende, at der er nogle ting, vi ikke er enige med partiet i. Netop nogle af de ting kunne det være givtigt at lægge ud til en folkeafstemning.

Når vi ser på det foreliggende forslag vedrørende udlændingelovgivningen, er det noget, der i meningsmåling efter meningsmåling tydeligt viser Folketingets politikere, at befolkningen ikke er enig med det parti, de har stemt på ved sidste folketingsvalg.

Hr. Helge Adam Møller var glad for, at vi tidligere har haft den store debat omkring udlændingeloven her i Folketinget. Hr. Helge Adam Møller kunne også oplyse, at Det Konservative Folkeparti gerne ser, at vi får strammet udlændingeloven. Ikke desto mindre kniber det med at finde den grønne knap, når Fremskridtspartiet har fremsat sådanne forslag, og der er så igen en række mere eller mindre dårlige undskyldninger for det.

Fru Ebba Strange gjorde det kort og oplyste, at hun slet ikke mente, emnet egnede sig til en folkeafstemning. Det er et synspunkt, man kan have. Det respekterer jeg. Det er i orden, at

man mener, at emnet slet ikke skal ud til folkeafstemning, så har man meldt klart ud fra starten. Men fru Ebba Strange argumenterede så lidt hen i retning af, at det betyder, at en række af vores internationale forpligtelser vil blive berørt af en sådan folkeafstemning, alt efter hvad udfaldet bliver. Det er jeg enig i, og det vil jeg gerne have lov til at vende tilbage til lidt senere.

Hr. Arne Melchior efterlyste eksempler på andre emner, der kunne egne sig til folkeafstemning, sådan forstod jeg det. Der har været flere gode emner, man kunne lægge ud til folkeafstemning. Der har været Storebæltsbroen. Der har været Øresundsbroen. Der er hele problematikken om, hvilken energiform vi skal have, om vi skal have a-kraft. Eller om vi skal have de svinende kulkraftværker, vi har. Man kunne stille spørgsmål om hele ulandsbistanden. Skal politikerne gå ind og sige, at skatteborgerne skal betale så og så meget, eller skal det være frivilligt, op til den enkelte? Alle EF-anliggender er der rig mulighed for at man kan lægge ud til folkeafstemning, og det gør man også på en række områder.

Principielt er der ikke nogen grænse for, hvad man kan lægge ud til afstemning. Det, vi kan debattere, er, hvor grænsen skal gå for, hvad man lægger ud. Dér har vi tidligere fremsat et forslag om, at det skal være noget, befolkningen skal kunne ønske, og at der skal et vist antal underskrifter til for at begære en folkeafstemning om et bestemt spørgsmål.

Fru Elisabeth Arnold var også inde på de internationale forpligtigelser, og jeg kan i den forbindelse sige, at Fremskridtspartiet er fuldstændig klar over, at dette kommer til at berøre vores internationale forpligtigelser. Vi er villige til at påtage os det ansvar, det er at ændre den danske lovgivning, således at det får indflydelse på internationale forpligtigelser; dét, at vi er bundet af disse internationale forpligtigelser, er det noget, der skal gælde i al evighed, fordi nogle politikere i et folketing for 30 år siden har undertegnet et eller andet? Skal den danske befolkning så i de næste 1000 år være bundet af, hvad de politikere foretog sig dengang? Det mener jeg bestemt ikke. Omstændighederne kan ændres. Befolkningssammensætningen, det politiske flertals sammensætning kan ændres fra tid til anden. Og jeg mener, det er ret væsentligt, at selv om det er en

[Tom Behnke]

international forpligtigelse – som sådan set ikke er ret meget mere, end at vi har en lov i Danmark – uanset det må det da være således, at hvis befolkningen ønsker, at vi ændrer de forpligtigelser, vi har indgået, skal vi da ændre dem og ikke bare slå det hen med: Jamen vi har skrevet under for 30 år siden, så det kan vi ikke bare sådan gøre. Selvfølgelig kan man det, hvis befolkningen ønsker, at vi gør det.

Men lad mig afslutningsvis henstille, at ordførerne, trods de mange negative tilkendegivelser, under udvalgsarbejdet anstrenger sig bare et minimum for at foreslå, hvorledes ordlyden så skal være i stedet for. Jeg ville være glad, hvis ordførerne ville gøre sig den lille ulejlighed.

Jeg er bange for, at de fleste ordførere her rent faktisk ikke tør høre befolkningens mening om dette spørgsmål, og at det er det, der i langt højere grad ligger til grund for, at man afviser overhovedet at spørge befolkningen. For hvis man turde, kan jeg ikke se, at der er nogen argumenter imod at skulle afholde en vejledende folkeafstemning om spørgsmålet.

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Arne Melchior havde et meget engageret angreb på nogle af de betragtninger, jeg kom med i min ordførertale i første omgang, noget med al den snak, jeg var kommet med om, at Det Konservative Folkeparti i en kommende valgkamp klart og tydeligt ville gå ud og markere, hvad vi mente om udlændingeloven, og især hvor vi mente, den burde ændres, og sagde, at det var ikke relevant, fordi vi havde jo selv været med til at stemme for bl.a. den eksisterende udlændingelov fra 1986.

Men jeg nægter da at tro på, at hr. Arne Melchior, som har været i Folketinget i så mange år, ikke ved, hvordan arbejdsforholdene er i Tinget. De er jo sådan, at når man er en mindretalsregering, og det er dét, vi har haft i de sidste 10 år, er der principielt to muligheder: En regering kan klart og tydeligt fremlægge sin egen politik 100 pct. – det kan en V- og K-regering også – og så vil den mange gange opleve, at den vil blive stemt ned; den kan også vælge indimellem at indgå nogle kompromiser for at få den størst mulige del af sin politik igennem. Det betyder, at man kan vælge alt og få intet, eller man kan vælge at få en stor del af sin politik igennem.

Derfor var eksempelvis udlændingeloven i 1986 ikke 100 pct., som Det Konservative Folkeparti kunne ønske sig. Jeg synes, det er ret og rimeligt, at vi siger, hvad vores ideelle ønskemål er; det er vel det, man har valgkamp til. Jeg vil også sige, at jeg her i Folketinget mindst tre gange inden for de sidste to år, hvor der har været udlændingedeбат, klart og tydeligt har fremført, hvilke ændringer Det Konservative Folkeparti kunne ønske.

Lad mig til slut nævne et eksempel. Nu kommer der et forslag til en ændring i udlændingeloven om en måneds tid. Jeg håber selvfølgelig, at det – eller store dele af det – bliver vedtaget. Men jeg kan da allerede nu sige, at der ikke kommer noget med om et kvotesystem, som er et konservativt ønske. Skulle dét så afholde mig eller Det Konservative Folkeparti fra fremover at sige: Det er dét, vi gerne ønsker, men det er der ikke mulighed for? Jeg har aldrig oplevet CD eller andre partier sige, at de ikke kunne være med i et forlig, at de i virkeligheden godt ønskede at gå videre, men at det var der ikke mulighed for.

Jeg synes faktisk, det er ærlig snak at sige, hvad man står for, og det er også ærlig snak indimellem at gå ind i nogle kompromiser.

Arne Melchior (CD):

Det falder i nogen grad i udkanten af sagsbehandlingen under dette punkt på dagsordenen, men jeg er nødt til at svare hr. Helge Adam Møller, at selvfølgelig kan en regering fremsætte lovforslag og være villig til at komme i mindretal på det. Jeg skal bare inden for Justitsministeriets område erindre om, at der i firkløverregeringens tid blev fremsat forslag om højere fartgrænser, og det blev nedstemt; regeringen lod sig nedstemme og havde dermed markeret sig. Et sådant forsøg ses ikke at være gjort af de nu gennem snart 10 år af en konservativ statsminister og hele vejen med konservative justitsministre førte regeringer. Det kunne sagtens have ladet sig gøre.

Desuden skal jeg gerne, indtil den valgkamp, som hr. Helge Adam Møller taler om, kommer om et par år, se efter, om den konservative ordfører ved den debat, der var dengang om udlændingeloven i 1986, tog forbehold og sagde, at man egentlig havde ønsket noget andet, men at man stemte for som led i et kompromis. Jeg erindrer ikke, at det foregik sådan,

[Arne Melchior]

og jeg mener at turde sige herfra, at jeg tror ikke, det foregik sådan. Men siden 1986 er der jo altså gået adskillige år, og der er ikke fra regeringen, ikke fra Det Konservative Folkeparti, ikke fra den konservative justitsminister, skønt vi har rykket nu i årevis, blevet fremsat forslag til ændring. Så kan man ikke melde sig ud af ansvaret. Medansvaret for den eksisterende lov bærer hr. Helge Adam Møller og hans parti 100 pct. og skal derfor ikke hundse den eller håne den eller tage afstand fra den i anden form end at stille ændringsforslag.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg er ganske enig med hr. Arne Melchior i bemærkningen om, at vi er i udkanten af den aktuelle debat. Jeg tror, man vil give mig ret i, at det var ved at udvikle sig til en generel debat om Det Konservative Folkepartis udlændingepolitik.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 229:

Forslag til lov om ændring af forskellige skat- telove. (Formue- og indkomstskattepligt af afka- stet af visse livsforsikringer m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 18/2 92).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Jeg vil da gerne hilse med tilfredshed, at skatteministeren nu er kommet med et lovfor-

slag på dette område. Vi har faktisk i efterhånden meget lang tid – om det er 2, 3 eller 4 år, tør jeg såmænd ikke helt at stedfæste – set arrangementer med det ene formål, at danskere kunne vende hjem fra udlandet med en stor millionformue placeret i skattely, som fortsat kunne give et meget betydeligt løbende afkast, men anbragt på en sådan måde, at den var uden for de danske skattemyndigheders rækkevidde i forhold til at betale en normal indkomst- og formueskat af de beløb, som man har indtjent. Samtidig har de pågældende ønsket at vende hjem til det danske velfærdssamfund og abonnere på alle velfærdsgoderne, men uden overhovedet at yde nogen form for kontingent til det velfærdssamfund, som de har ønsket at være medlemmer af.

Det er det, skatteministeren sætter en stopper for med dette her. Det er vi tilfredse med. Om det er den rigtige afgrænsning, den rigtige teknik, skatteministeren har taget i anvendelse, synes jeg, vi skal overlade til det videre arbejde i udvalget at få vurderet, også i lyset af de henvendelser, som vi kan forvente at få udefra, og som vi selvfølgelig skal lytte til, inden vi når frem til tredje behandling, for at se, om der er ting, der er behov for at justere.

På ét område mener jeg, at vi allerede nu kan give klare meldinger, og jeg mener, at det her er helt afgørende, at vi får ændret lovgivningen, inden vi når frem til tredje behandling. Det drejer sig om det uforståelige i, at skatteministeren og regeringen mener, at det er mere nødvendigt at tage hensyn til de store formueejere, som har forsøgt at anbringe formuen i skattely, end efter regeringens opfattelse er behov for at tage hensyn til f.eks. en ganske almindelig dansk folkepensionist, der alene har sin folkepension.

Jeg forstår, at skatteministeren med sine ikrafttrædelsesbestemmelser vil sikre, at det, der er sket i fortiden, holdes uden for beskattning; det er jeg enig med skatteministeren i. Socialdemokratiet vil ikke under nogen omstændigheder medvirke til at gennemføre lovgivning med tilbagevirkende kraft. Men derimod ser vi ingen som helst grund til, at det afkast, som de ordninger, der er etableret, giver i 1993, 1994 og 1995 og fremover, ikke skal underlægges en beskattning. Det svarer nøjagtigt til det, der sker, når regeringen kommer med lovindgreb, som ændrer i f.eks. en